

Marijana Mohorić. 2025.

*Formacija za katehetsku službu
Razvoj i temeljna načela*

Zadar: Sveučilište u Zadru, 203 str.

Denis Barić

U ožujku 2025. godine, u obliku elektroničke knjige, objavljena je knjiga Marijane Mohorić, izvanredne profesorice na Teološko-katehetskom odjelu Sveučilišta u Zadru i članice Družbe Presvetoga Srca Isusova, pod naslovom: *Formacija za katehetsku službu. Razvoj i temeljna načela*, u izdanju Sveučilišta u Zadru.

Knjiga je podijeljena, uz *Uvod* i *Zaključak*, u pet poglavlja. U prvom poglavlju naslovljenom *Postkoncilski razvoj poimanja katehetske službe u Crkvi* autorica, polazeći od dokumenata Drugoga vatikanskog koncila, progovara o razvoju kateheze i o katehetama te o redefiniranju katehetske službe, pri čemu posebnu pozornost posvećuje utemeljenju laičke službe katehetâ, službi koja je u recentnom razdoblju (2021.), poprimila posebnu pozornost s obzirom na Apostolsko pismo pape Franje *Antiquum ministerium*. Susljedno tomu, donosi se povijesni pregled uvođenja u službu katehetâ od Drugoga vatikanskog koncila naovamo, a s obzirom na potrebno razumijevanje inkulturacije službe katehetâ, autorica opširno prikazuje katehetsku službu u hrvatskom kontekstu.

Budući da katehetsko služenje u suvremenom kontekstu zahtijeva kompetentne osobe koje su spremne prihvatiti Božji poziv i služiti potrebama crkvene zajednice i pojedinaca u njoj, u drugom se poglavlju naslovljenom *Konstitutivne sastavnice temeljne formacije kateheta*, ističu konstitutivni elementi formacije katehetâ koji bi mogli poslužiti njihovu cjelovitu razvoju. Pritom se polazi od stvarnosti katehetskog poziva i poslanja, pri čemu se autorica ne libi konstatirati da, iako postoji mnogo putova koji vode do toga da netko postane kateheta, te mnogo motivacija i načina pristupa toj službi, ipak se valja opredijeliti za onaj put ostvarivanja katehetskog služenja kojemu je polazište Božji poziv, a ne neki drugi motivi. U tom smislu, poziv katehetâ u crkvenoj zajednici treba biti osviješten, promoviran, razlučen, potvrđen i prihvaćen, postavljajući

na taj način jasne zahtjeve koje, s obzirom na poziv i poslanje, trebaju ispuniti kandidati za službu katehetâ, ali i svaka osoba kojoj se povjerava neka specifična služba u evangelizacijskom poslanju Crkve. S obzirom na planiranje procesa formacije katehetâ, valja imati pred sobom svrhu formacije katehetâ, koja, promatrajući je u vidu dosadašnjih direktorija za katehezu, stavlja pred nas najvažnije aspekte o kojima u formaciji katehetâ treba voditi računa. Susljedno navedenomu, Mohorić izdvaja tzv. nadahnujuće kriterije, koji mogu biti poticaj za oblikovanje katehetskih itinerara i biti od pomoći u određivanju svih daljnjih izbora u formaciji katehetâ, ističući napose: misionarsku duhovnost zajedništva, cjelovit pristup, stil praćenja, *docibilitas* i autoformaciju.

U trećem poglavlju pod naslovom *Višedimenzionalnost formacijskog procesa* autorica donosi pregled dimenzijâ formacije kateheta, pritom ukazujući na sljedeće dimenzije: *biti, znati, znati učiniti, znati živjeti u, znati živjeti s*, i označujući za svaki od navedenih glagola područja formacijskog procesa katehetâ usmjerenog zadovoljenju potrebnih kompetencija.

Četvrto poglavlje nosi naziv *Kompetencijski pristup formaciji kateheta* i u njemu autorica predstavlja kompetencijski pristup kao teorijsku osnovu za osmišljavanje formativnih prijedloga, pri čemu ističe da bi cilj formacije katehetâ trebao biti stjecanje ključne kompetencije koja se ne poistovjećuje s jednom manifestacijom znanja i/ili vještina ili njihovim skupom, već izražava sposobnost koordinacije i ažuriranja unutarnjih i vanjskih resursa u odgovaranju na različite zahtjeve koji dolaze iz životnih situacija. Kompetentno učenje u formaciji kateheta, u tom smislu, nije obilježeno prenošenjem pojmova, principa, vještina s jednog zadatka na drugi, već se sastoji u stjecanju znanja i sposobnosti upravljanja između unutarnjih elemenata (znanja, vještina, stavova, sposobnosti) i vanjskih elemenata (materijalnih, simboličkih, društveno-relacijskih) na način koji odgovara izazovima situacije, koja ne dopušta pribjegavanje mehaničkim i ponavljajućim odgovorima.

U posljednjem, petom poglavlju, koje nosi naziv *Prijedlozi mogućih metodoloških izbora*, autorica Mohorić upućuje na neke temeljne metodološke izbore koji bi mogli odgovarati formaciji katehetâ. Ti se prijedlozi inspiriraju na konceptu kateheze kao dinamične i složene crkvene stvarnosti koja je zapravo *odgojno djelo*, a ta je dimenzija kateheze trajno prisutna u crkvenom djelovanju i potvrđena u autoritativnim dokumentima crkvenog učiteljstva. U traženju primjerenih metodoloških izbora Mohorić polazi od koncepta formacije kao preobrazbe, pri čemu predstavlja značajke transformacijskog učenja, njegove konstitutivne elemente i njegov tijek

unutar formacije katehetâ. U tom se smislu tzv. *model laboratorija* nameće kao dobar izbor, pri čemu se predstavlja njegova utemeljenost i implementacija u formaciji katehetâ, počevši od njegove pripreme pa sve do vrednovanja. Naposljetku, autorica pozornost posvećuje važnosti učitelja katehetâ, njihovoj ulozi i potrebnim vještinama.

Valja istaknuti da knjiga sadrži i bogat pregled literature, od crkvenih dokumenata sve do recentnih autora iz područja religijske pedagogije i katehetike, što je autorici bila ishodišna točka i oslonac u nastanku ovoga značajnog djela.

Takoder, valja istaknuti da ovo djelo unutar hrvatskoga konteksta predstavlja svojevrstan prvijenac u pristupu i razumijevanju formacije katehetâ u crkvenoj stvarnosti jer se susrećemo s obimnom znanstvenom bibliografijom koja se bavi proučavanjem formacije vjeroučitelja u hrvatskom društveno-religijskom kontekstu, ali ne i formacije katehetâ. Iako je u posljednje vrijeme u crkvenoj stvarnosti aktualizirana tema katehetâ i njihove formacije, napose na razini univerzalne Crkve, vjerujemo da će djelo autorice Mohorić potaknuti odgovorne za katehezu u mjesnim Crkvama u Hrvatskoj na potrebnu revitalizaciju formacije katehetâ, te posljedično, iznova ukazati na potrebnu i nezamjenjivu važnost župne kateheze u trajnom procesu rasta u vjeri. Ujedno, možemo očekivati da će ovo djelo, osim upoznavanja s prijedlozima novih mogućih metodoloških izbora u formaciji katehetâ, potaknuti i na prepoznavanje već postojećih formativnih modela u pojedinim mjesnim Crkvama, napose u okviru visokoškolskih crkvenih ustanova, i na njihovu implementaciju u konkretan život Crkve.